4

സമ്പത്തും ലോകവും

> ലോകം തുറക്കുകയും അതിന്റെ നിധിശേഖരങ്ങളും അതിശയങ്ങളും പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത അക്കാലം എത്ര അദ്ഭുതകരമായിരുന്നിരിക്കണം! സമുദ്രങ്ങളും പുത്തൻ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളും അളവറ്റ സമ്പത്തുമെല്ലാം, 'തുറക്കൂ സിസേം' എന്ന ഒറ്റ മാന്ത്രികവചനത്തിനായി കാത്തിരുന്ന പോലെ ഒന്നൊന്നായി കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ടു. അന്തരീക്ഷം പോലും ഈ സാഹസികതയുടെ മാന്ത്രികതയാൽ നിറഞ്ഞിരിക്കണം.
>
> Jawaharlal Nehru

(സ്വതന്ത്രപരിഭാഷ)

പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലെ സാഹസികമായ ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ച് ജവഹർലാൽ നെഹ്റു ഗ്ലിംപ്സസ് ഓഫ് വേൾഡ് ഹിസ്റ്ററി എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ നടത്തുന്ന പരാമർശമാണ് മുകളിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നത്. പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ആഫ്രിക്ക, ഏഷ്യ, അമേരിക്ക എന്നീ ഭൂപ്രദേശങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേർന്ന യൂറോപ്യർ സവിശേഷമായ ഒട്ടേറെ കാഴ്ചകൾ കണ്ടു. പുതിയ സമുദ്രപാതകൾ തുറന്നിട്ട ഈ അദ്ഭുതക്കാഴ്ചകളെക്കുറിച്ചാണ് ആയിരത്തൊന്ന് രാവുകളിലെ 'ആലിബാബയും നാല്പതുകള്ളന്മാരും' എന്ന കഥയെ സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നെഹ്റു ഇങ്ങനെ എഴുതിയത്. 'തുറക്കൂ സിസേം' എന്ന രഹസ്യവാക്കിനാൽ തുറക്കുന്ന കാട്ടിലെ ഗുഹയിൽ, കള്ളന്മാർ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന നിധിശേഖരം കണ്ട ആലിബാബയുടെ അദ്ഭുതത്തോടാണ് ഇതര ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾ കണ്ട യൂറോപ്യരുടെ അതിശയത്തെ നെഹ്റു ഉപമിക്കുന്നത്. ലോകചരിത്രത്തിന്റെ പിൽക്കാല ഗതിവിഗതികളെ നിർണ്ണയിച്ച പ്രധാനഘടകങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് പതിനഞ്ച്, പതിനാറ് നൂറ്റാണ്ടുകളിലെ യൂറോപ്യരുടെ ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങളും പുതിയ ഭൂപ്രദേശങ്ങളുടെ കണ്ടെത്തലും. ഇവയുടെ ചരിത്രം നമുക്കു പരിശോധിക്കാം.

ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങൾക്ക് കാരണമായിത്തീർന്നത് പതിനഞ്ചാംനൂറ്റാണ്ടിലെ രണ്ട് പ്രധാനപ്പെട്ട സംഭവങ്ങളാണ്:

- തുർക്കികൾ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ (ഭൂപടം 4.1) പിടിച്ചടക്കിയത്
- പോർച്ചുഗീസ് നാവികർ ആഫ്രിക്കയിലെ ഗിനിയ തീരം (ഭൂപടം 4.1) വരെ എത്തിച്ചേർന്നത്

കുരുമുളകും യൂറോപ്യരും

ശൈത്യകാലത്ത് ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ കേടുകൂടാതെ സൂക്ഷിക്കുവാനും ഔഷധ ആവശ്യങ്ങൾക്കുമായാണ് കുരുമുളക് ഉൾപ്പെടെയുള്ള സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങൾ യൂറോപ്യർ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഇവ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ വഴിയാണ് അവർക്ക് ലഭിച്ചിരുന്നത്. ഈ പാത അടയ്ക്കപ്പെട്ടതോടെ കടൽമാർഗത്തിലൂടെയെങ്കിലും ഏഷ്യയിലേക്ക് പുതിയൊരു വാണിജ്യപാത കണ്ടെത്താൻ യൂറോപ്യർ നിർബന്ധിതരായി.

ഈ സംഭവങ്ങൾ ലോകത്താകമാനം ദൂരവ്യാപകമായ പ്രതിഫലനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി. തുർക്കികൾ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പിടിച്ചെടുത്തതോടെ ഏഷ്യയിൽ നിന്നുള്ള കുരുമുളക് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഉൽപന്നങ്ങൾ യൂറോപ്പിലേക്ക് എത്തിയിരുന്ന കരമാർഗം അടയ്ക്കപ്പെട്ടു. ഇതിനെത്തുടർന്ന് യൂറോപ്യർ ഇവ ലഭ്യമാകുന്ന നാട്ടിലേക്കുള്ള ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണയാത്രകൾക്കും തുടർന്ന് പുതിയ പ്രദേശങ്ങളുടെ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങൾക്കും തുടക്കം കുറിച്ചു. പോർച്ചുഗീസ് നാവികർ ആഫ്രിക്കയുടെ പടിഞ്ഞാറേതീരത്തുള്ള ഗിനിയയിൽ എത്തിച്ചേർന്നത് മറ്റൊരു നാഴികക്കല്ലായിരുന്നു. തുടർന്നുനടന്ന സമുദ്രയാത്രകളും ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങളും ലോകചരിത്രത്തെ മാറ്റിയെഴുതി. ഈ യാത്രാപരമ്പരകളോടെ ലോകത്താകമാനം യൂറോപ്യൻ ആധിപത്യത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചു. ക്രമേണ യൂറോപ്യൻ സംസ്കാരം മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിച്ചു.

നൽകിയിരിക്കുന്ന ഭൂപടം (4.1) നിരീക്ഷിക്കുക. ഭൂപടത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന രാജ്യങ്ങൾ ഏതൊക്കെയാണെന്ന് കണ്ടെത്തൂ. ഈ രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത് ഏത് സമുദ്രതീരത്താണെന്ന് തിരിച്ചറിയുക.

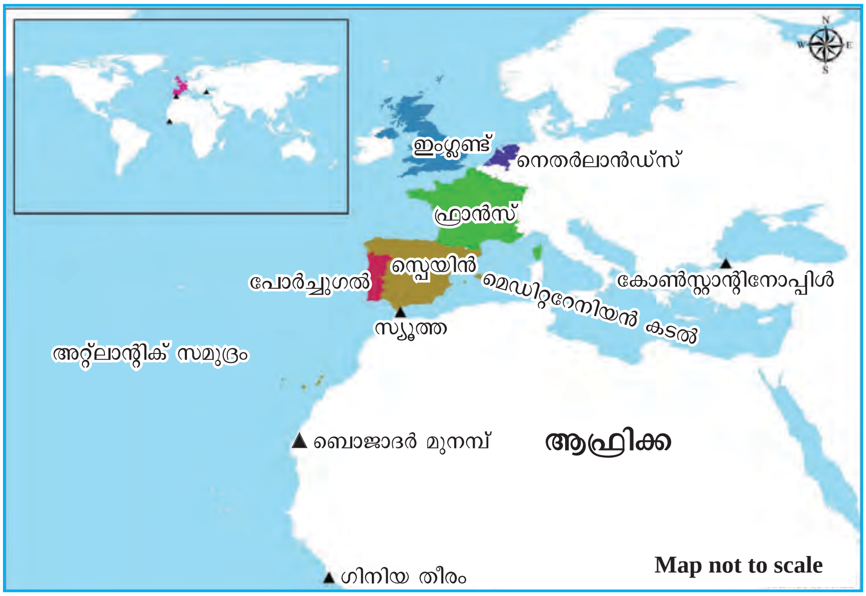

ഭൂപടം 4.1

ലോകത്തെ മാറ്റിമറിച്ച ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങൾക്ക് തുടക്കം കുറിച്ചത് പോർച്ചുഗലും സ്പെയിനുമാണ്. പിന്നീട് നെതർലാൻഡ്സ്, ഇംഗ്ലണ്ട്, ഫ്രാൻസ് എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ ഈ രംഗത്തേക്ക് കടന്നുവരുകയും പുതിയ പ്രദേശങ്ങളുടെ കണ്ടെത്തലിലും അധിനിവേശത്തിലും പങ്കാളികളാവുകയും ചെയ്തു.

ഈ രാജ്യങ്ങൾ അറ്റ്‌ലാന്റിക് സമുദ്രത്തിന്റെ തീരത്താണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതെന്ന് ഭൂപടത്തിൽ നിങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയല്ലോ. ഈ രാജ്യങ്ങളുടെ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ സ്ഥാനം ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങൾക്ക് സഹായകമായി. സമുദ്രപര്യവേക്ഷണയാത്രകൾക്ക് ഈ രാജ്യങ്ങളെ സഹായിച്ച മറ്റ് ഘടകങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് നോക്കാം.

- മഹാസമുദ്രങ്ങൾ മുറിച്ചുകടക്കാൻ ശേഷിയുള്ള കപ്പലുകളുടെ നിർമ്മാണം.
- കടലിൽ ദിശകണ്ടെത്താൻ സഹായിക്കുന്ന നാവിക ഉപകരണങ്ങളുടെ കണ്ടുപിടിത്തം.
- ഭരണാധികാരികൾ നൽകിയ ശക്തമായ പിന്തുണ.
- സൈനികശേഷി
- സമുദ്ര യാത്രാനുഭവങ്ങൾ
- ഭൂപടനിർമ്മാണം, വാനനിരീക്ഷണം എന്നീ മേഖലകളിൽ നേടിയ പുരോഗതി.

യൂറോപ്യർ ഇതര ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലേക്ക്

ആഫ്രിക്കൻ ഭൂഖണ്ഡത്തിലേക്കായിരുന്നു യൂറോപ്യരുടെ ആദ്യത്തെ പര്യവേക്ഷണയാത്രകൾ. ആഫ്രിക്കയിലെ നൈജർ സമതലത്തിലെ സ്വർണ്ണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവാണ് ആഫ്രിക്കൻ ഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറൻ തീരപ്രദേശങ്ങളിലേക്കുള്ള സമുദ്രയാത്രകൾക്ക് പോർച്ചുഗലിനെ പ്രധാനമായും പ്രേരിപ്പിച്ചത്.

1415 ൽ മൊറോക്കൻ തീരത്തെ സ്യൂത്ത (Ceuta) (ഭൂപടം 4.1) പിടിച്ചടക്കിയതോടുകൂടിയാണ് ആഫ്രിക്കയിലെ പോർച്ചുഗീസ് അധിനിവേശം ആരംഭിക്കുന്നത്. ഈ പ്രദേശം ക്രമേണ പോർച്ചുഗലിന് ധാന്യങ്ങളും മറ്റ് ഭക്ഷണപദാർഥങ്ങളും ശേഖരിക്കുന്ന ഇടമായി മാറി. പടിഞ്ഞാറൻ ആഫ്രിക്കയിലുള്ള ബൊജാദർ മുനമ്പ് (ഭൂപടം 4.1) മുറിച്ചുകടക്കുക എന്നത് പോർച്ചുഗീസുകാർക്ക് ഏറെ ക്ലേശകരമായ കാര്യമായിരുന്നു. 1434 ൽ അതിന് സാധിച്ചതോടെ അവർക്ക് പടിഞ്ഞാറൻ ആഫ്രിക്കൻ തീരത്തുള്ള മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരാൻ എളുപ്പമായി. തൽഫലമായി അടിമകളുടെയും സ്വർണ്ണത്തിന്റെയും വ്യാപാരത്തിലൂടെ സാമ്പത്തികനേട്ടമുണ്ടാക്കാൻ പോർച്ചുഗീസ് രാജാവിന് സാധിച്ചു. ഇത് കൂടുതൽ സമുദ്രയാത്രകൾ സംഘടിപ്പിക്കുവാൻ പോർച്ചുഗീസുകാർക്ക് പ്രേരണയായി. ആഫ്രിക്കൻ വൻകരയ്ക്കുപുറമെ ആഫ്രിക്കയുടെ പടിഞ്ഞാറൻ തീരത്തിന് സമീപത്തുള്ള അറ്റ്‌ലാന്റിക്ദ്വീപുകളിലും പോർച്ചുഗീസുകാർ ക്രമേണ കൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കുകയും കോളനികൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ചുരുക്കത്തിൽ, ആഫ്രിക്കൻ തീരത്തെ പര്യവേക്ഷണങ്ങളും അറ്റ്‌ലാന്റിക്

കോളനിവൽക്കരണം

ഒരു രാജ്യം തങ്ങളുടേതല്ലാത്ത പ്രദേശത്ത് ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് കോളനിവൽക്കരണം. ഇങ്ങനെ സ്ഥാപിക്കുന്ന കോളനികളിൽ സാമ്പത്തിക-രാഷ്ട്രീയ-സാംസ്കാരിക ആധിപത്യത്തിലൂടെ ചൂഷണം നടത്താൻ അധീശ രാജ്യങ്ങൾ ശ്രമിച്ചു.

ദ്വീപുകളിലെ കോളനിവൽക്കരണവും ഏഷ്യയിലേക്കുള്ള സമുദ്രപാത കണ്ടെത്താനുള്ള പോർച്ചുഗീസുകാരുടെ യാത്രാപരമ്പരകൾക്ക് പശ്ചാത്തല മൊരുക്കി.

അറ്റ്ലാന്റിക്ദ്വീപുകൾ

ആഫ്രിക്കൻ ഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറൻ തീരത്ത് അറ്റ്ലാന്റിക്സമുദ്രത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ദ്വീപുകളാണ് അറ്റ്ലാന്റിക്ദ്വീപുകൾ. മദൈര (Madeira), അസോറസ് (Azores), കാനറി(Canary), കേപ് വെർദ് (Cape Verde) എന്നിവയാണ് ഇവയിൽ പ്രധാന ദ്വീപുകൾ. കാർഷികോൽപാദനകേന്ദ്രമായും തുറമുഖകേന്ദ്രമായും ഈ ദ്വീപുകളെ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. ഇവിടെ ആധിപത്യം സ്ഥാപിച്ച പോർച്ചുഗീസുകാർ ആഫ്രിക്കയിൽ ഇടപെടാനുള്ള പ്രധാന കേന്ദ്രമായും ഏഷ്യൻ സഞ്ചാരത്തിനുപോകുന്ന കപ്പലുകൾക്ക് വെള്ളവും ഭക്ഷണവും ലഭ്യമാക്കുന്ന ഇടത്താവളമായും ഈ ദ്വീപുകളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. പിന്നീട് കാനറി ദ്വീപുകൾ സ്പെയിനിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലായി.

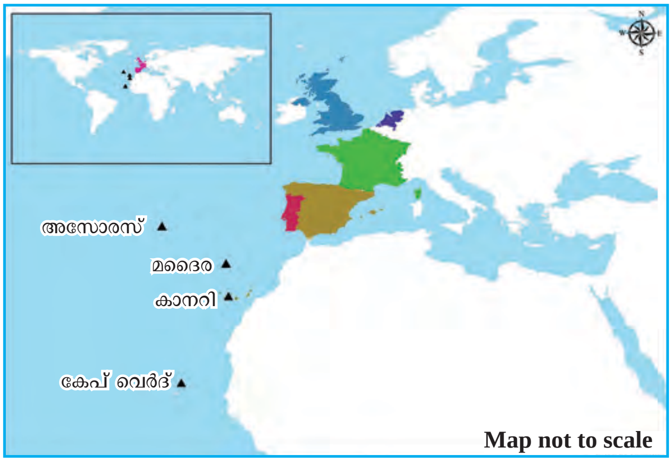

ഭൂപടം 4.2

പോർച്ചുഗീസ് നാവികനായ ബെർത്തലോമിയോ ഡയസ് 1488 ൽ ആഫ്രിക്കയുടെ തെക്കേ അറ്റത്തുള്ള കേപ്പ് ഓഫ് ഗുഡ്ഹോപ്പിൽ (Cape of Good Hope, ശുഭപ്രതീക്ഷാമുനമ്പ്) (ഭൂപടം 4.3) എത്തിച്ചേർന്നു. പ്രക്ഷുബ്ധമായ കടൽ മറികടന്ന് ഇന്ത്യയിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാനാകാതെ അദ്ദേഹം തിരികെ പോയി. ഇതേത്തുടർന്ന്, പോർച്ചുഗീസുകാർ ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്രത്തിലെ പ്രതികൂലസാഹചര്യങ്ങളെ ഭേദിച്ച് സഞ്ചരിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിലുള്ള കപ്പലുകൾ നിർമ്മിച്ചു. അതിനുശേഷം ഈ പാത തന്നെ പിന്തുടർന്ന് സമുദ്രയാത്ര ആരംഭിച്ച വാസ്കോ ഡ ഗാമ, കേപ്പ് ഓഫ് ഗുഡ്ഹോപ്പിലൂടെ ആഫ്രിക്കയുടെ കിഴക്കൻ തീരം ചുറ്റി 1498 ൽ ഇന്ത്യയിലെ കോഴിക്കോടുള്ള കാപ്പാട് (ഭൂപടം 4.3) തീരത്ത് എത്തിച്ചേർന്നു. ഇതോടെ ഏഷ്യൻ പ്രദേശങ്ങളിലെ യൂറോപ്യൻ ആധിപത്യത്തിന് തുടക്കമിട്ടു.

വാസ്കോ ഡ ഗാമ

ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങളിൽ പങ്കാളിയായ മറ്റൊരുരാജ്യം സ്പെയിൻ ആയിരുന്നു. പോർച്ചുഗീസുകാരെപ്പോലെ ദൈർഘ്യമേറിയ കടൽത്തീരവും സമുദ്രയാത്രാപാരമ്പര്യവും അവർക്കും ഉണ്ടായിരുന്നു. സ്പെയിനിലെ ഭരണാധികാരികളായ ഫെർഡിനന്റിന്റെയും ഇസബെല്ലയുടെയും സഹായവും പര്യവേക്ഷകർക്ക് ലഭിച്ചിരുന്നു. സ്പെയിനിന്റെ സാമ്പത്തികസഹായത്തോടെ 1492 ൽ ഇറ്റാലിയൻ

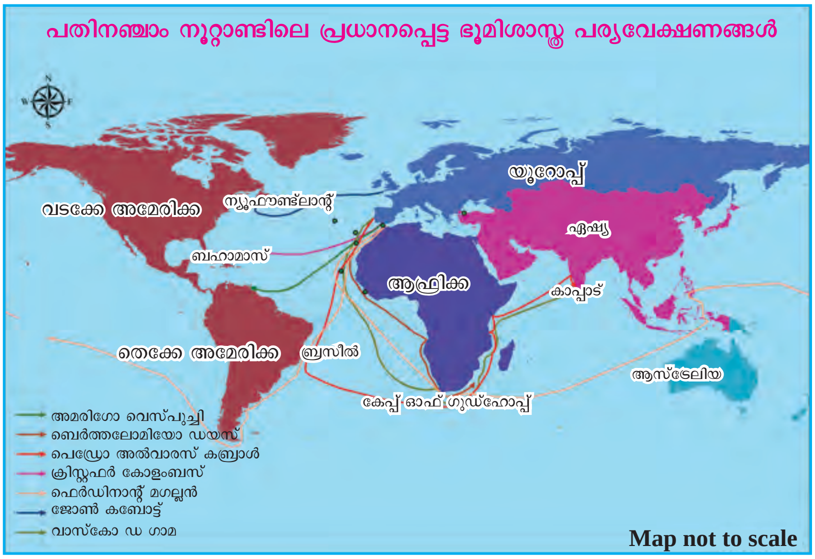

ഭൂപടം 4.3

നാവികനായ ക്രിസ്റ്റഫർ കൊളംബസ് വടക്കേ അമേരിക്കയുടെ തെക്ക്-കിഴക്കു ഭാഗത്തായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ബഹാമാസ് ദ്വീപിൽ (ഭൂപടം 4.3) എത്തിച്ചേർന്നു. അന്നുവരെ യൂറോപ്പിൽ അറിയപ്പെടാതിരുന്ന ഒരു ഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ കണ്ടെത്തലിലേക്ക് ഇത് നയിച്ചു. ഇതോടെ ഈ ഭൂപ്രദേശവും യൂറോപ്യൻ അധിനിവേശത്തിനും ചൂഷണത്തിനും വിധേയമായിത്തീർന്നു. 'പുതിയലോകം' (New World) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഈ ഭൂപ്രദേശം പിന്നീട് അമേരിക്ക എന്നറിയപ്പെട്ടു.

പ്രിൻസ് ഹെൻറി

പോർച്ചുഗീസ് രാജകുമാരനും പര്യവേക്ഷകനുമായ ഹെൻറി സമുദ്രയാത്രകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. 1419-ൽ പോർച്ചുഗലിലെ സാഗ്രെസിൽ ആദ്യത്തെ നാവിഗേഷൻ സ്കൂൾ അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചു. സമുദ്രയാത്രകൾ, ഭൂപടനിർമ്മാണം എന്നീ മേഖലകളിൽ നാവികർക്ക് പരിശീലനം നൽകുക എന്നതായിരുന്നു ഈ സ്കൂളിന്റെ ലക്ഷ്യം. അറ്റ്ലാന്റിക് ദ്വീപുകളുടെ കണ്ടെത്തലുകൾക്കും ആഫ്രിക്കയുടെ പടിഞ്ഞാറൻ തീരത്തെ പര്യവേക്ഷണങ്ങൾക്കും അദ്ദേഹം നേതൃത്വം നൽകി.

അമേരിക്ക എന്ന പേര് വന്നതെങ്ങനെ?

ബെർത്തലോമിയോ ഡയസിനുശേഷം ഏഷ്യയിലേക്കുള്ള സമുദ്രപാത കണ്ടുപിടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചത് ക്രിസ്റ്റഫർ കൊളംബസ് ആയിരുന്നു. 1492 ൽ അദ്ദേഹം വടക്കേ അമേരിക്കയുടെ സമീപത്തുള്ള ബഹാമാസ് ദ്വീപുകളിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. താൻ കണ്ടെത്തിയ പ്രദേശം ഇന്ത്യയാണെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതി. പിന്നീട് മറ്റൊരു ഇറ്റാലിയൻ സഞ്ചാരിയായ അമേരിഗോ വെസ്പുച്ചിയാണ് ഇതൊരു പുതിയ ഭൂഖണ്ഡമാണെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞത്. അദ്ദേഹം ഈ പ്രദേശത്തെ 'പുതിയ ലോക'മെന്ന് വിളിച്ചു. 1507ൽ ജർമ്മൻ ഭൂപടനിർമ്മാതാവായ മാർട്ടിൻ വാൾഡ്സീമുള്ളർ അമേരിഗോ വെസ്പുച്ചിയുടെ പേരുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി ഈ പ്രദേശങ്ങൾക്ക് 'അമേരിക്ക' എന്ന പേര് നൽകി.

1507 ൽ മാർട്ടിൻ വാൾഡ്സീമുള്ളർ വരച്ച ലോകഭൂപടം

ഇക്കാലത്തെ മറ്റ് പ്രധാന ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങൾ ചുവടെ നൽകുന്നു.

വ്യക്തികൾ	പര്യവേക്ഷണങ്ങൾ
പെഡ്രോ അൽവാരസ് കബ്രാൾ	ബ്രസീൽ
ഫെർഡിനാന്റ് മഗല്ലൻ	ആദ്യമായി സമുദ്രത്തിലൂടെ ഭൂമിയെ ചുറ്റി സഞ്ചരിച്ചു
ജോൺ കബോട്ട്	ന്യൂഫൗണ്ട്‌ലാന്റ്

ഐ.സി.ടിയുടെ സഹായത്തോടെ ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പട്ടിക വിപുലപ്പെടുത്തുക.

ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങൾ സുപ്രധാനമായ നിരവധി അനന്തരഫലങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. അവ എന്തെല്ലാമെന്ന് നോക്കാം.

ത്രികോണവ്യാപാരം

അറ്റ്ലാന്റിക് ത്രികോണവ്യാപാരത്തിൽ യൂറോപ്പിൽ നിന്നുള്ള ഉൽപന്നങ്ങൾ ആഫ്രിക്കയിലെത്തിച്ച് വിറ്റഴിച്ചു. അവിടെനിന്ന് അടിമകളെ വാങ്ങി അമേരിക്കയിൽ കൊണ്ടുപോയി വിൽക്കുകയും അമേരിക്കയിൽ നിന്ന് പഞ്ചസാരയും വീഞ്ഞും പരുത്തിയും യൂറോപ്പിലേക്ക് കൊണ്ടുപോവുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ മൂന്ന് ഭൂഖണ്ഡങ്ങളെ തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് യൂറോപ്യർ നടത്തിയ വ്യാപാരമാണ് ത്രികോണ വ്യാപാരം (ഭൂപടം 4.4 നിരീക്ഷിക്കുക).

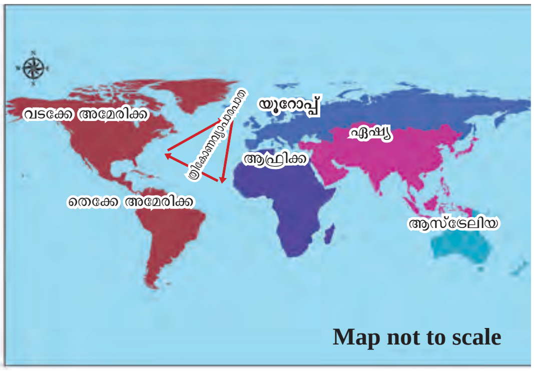

ഭൂപടം 4.4

- അമേരിക്ക, ആഫ്രിക്ക, ഏഷ്യ എന്നീ വൻകരകളിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും പ്രധാന പാതയായി അറ്റ്ലാന്റിക് തീരം മാറി. തൽഫലമായി മെഡിറ്ററേനിയൻ വാണിജ്യം തകരുകയും അറ്റ്ലാന്റിക് തീരത്തെ വാണിജ്യം വളരുകയും ചെയ്തു.
- അമേരിക്ക, ആഫ്രിക്ക, ഏഷ്യ എന്നീ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലെ പല പ്രദേശങ്ങളും യൂറോപ്യൻ അധിനിവേശത്തിന്റെ കീഴിലായി.
- ഏഷ്യയിലെ കുരുമുളക് ഉൾപ്പെടെയുള്ള സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങളുടെ വ്യാപാരം യൂറോപ്യൻ കുത്തകയാക്കി മാറ്റാനുള്ള ശ്രമം ആരംഭിച്ചു.
- തെക്കേ അമേരിക്കയിൽ നിന്ന് വൻതോതിൽ സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും യൂറോപ്പിലേക്ക് എത്തി. അവയുടെ ഒരുഭാഗം ഇന്ത്യയിലേക്കുമെത്തി.
- യൂറോപ്പും ആഫ്രിക്കയും അമേരിക്കയും ഉൾപ്പെട്ട ത്രികോണവ്യാപാരത്തിന്റെ (Triangular Trade) വികാസം.
- സ്വർണ്ണം, വെള്ളി എന്നിവ വർധിച്ച അളവിൽ യൂറോപ്പിൽ എത്തിയതോടെ നാണയ ഉപയോഗത്തിന്റെ (Monetisation) തോത് വർധിച്ചു.

ക്രമേണ പോർച്ചുഗൽ, സ്പെയിൻ എന്നീ രാജ്യങ്ങളുടെ വ്യാപാരാധിപത്യം തകരുകയും നെതർലാൻഡ്സ്, ഇംഗ്ലണ്ട്, ഫ്രാൻസ് എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ ആ സ്ഥാനം കൈയടക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള കിടമത്സരത്തിൽ

നെതർലാൻഡ്സിനെ പിൻതള്ളി ഇംഗ്ലണ്ടും ഫ്രാൻസും ഏഷ്യയിലും ആഫ്രിക്കയിലും അമേരിക്കയിലും കോളനികൾ സ്ഥാപിച്ചു. സ്പെയിൻ, പോർച്ചുഗൽ എന്നീ രാജ്യങ്ങളുടെ അധീനതയിലുണ്ടായിരുന്ന അമേരിക്കൻ പ്രദേശങ്ങളാണ് പിന്നീട് ലാറ്റിൻ അമേരിക്ക (Latin America) എന്നറിയപ്പെട്ടത്. കോളനി വൽക്കരണത്തിലൂടെ സാമ്പത്തികനേട്ടം കൊയ്യുവാനുള്ള ഇംഗ്ലണ്ട്, ഫ്രാൻസ് എന്നീ രാജ്യങ്ങളുടെ കിടമത്സരത്തിനാണ് പിൽക്കാലലോകം സാക്ഷ്യം വഹിച്ചത്.

സമുദ്രയാത്രകളുടെ അനന്തരഫലങ്ങൾ, അവ വ്യാപാരാധിപത്യത്തിൽ ഉണ്ടാക്കിയ മാറ്റങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി ഭൂപടത്തിന്റെയും ചിത്രങ്ങളുടെയും സഹായത്തോടെ ഒരു ഡിജിറ്റൽ ആൽബം തയ്യാറാക്കി ക്ലാസിൽ അവതരിപ്പിക്കുക.

ഭൂപടം (4.5) നിരീക്ഷിക്കൂ.

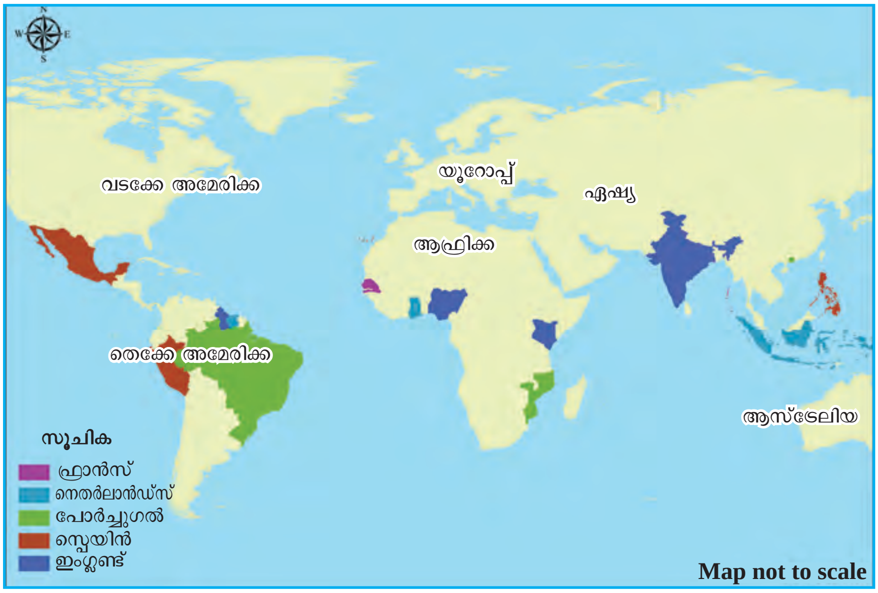

ഭൂപടം 4.5

വിവിധ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിൽ യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച കോളനികളെ മുകളിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന ഭൂപടത്തിൽ (4.5) നിന്നും കണ്ടെത്തുക. അവ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്ന പട്ടികയിൽ രേഖപ്പെടുത്തുകയും അറ്റ്ലസിന്റെ സഹായത്തോടെ കൂടുതൽ കോളനികൾ കണ്ടെത്തി പട്ടിക വിപുലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക.

രാജ്യങ്ങൾ	കോളനികൾ		
	ഏഷ്യ	ആഫ്രിക്ക	അമേരിക്ക
പോർച്ചുഗൽ			
സ്പെയിൻ			
നെതർലാൻഡ്സ്			
ഫ്രാൻസ്			
ഇംഗ്ലണ്ട്			

മെർക്കന്റലിസം

1499 ൽ ഇന്ത്യയിൽ നിന്ന് മടങ്ങിയെത്തിയ വാസ്കോ ഡ ഗാമക്ക് മാനുവൽ രാജാവും രാജസഭയും മികച്ച സ്വീകരണം നൽകുന്ന വേളയിൽ രാജസഭയിലെ ഒരു അംഗമായ വിമിയോസോ പ്രഭു വാസ്കോ ഡ ഗാമയോടു ചോദിച്ചു: "ഇന്ത്യയിൽ നിന്ന് നമുക്ക് എന്തൊക്കെ ചരക്കുകൾ ലഭിക്കും; പകരം, ഇന്ത്യക്കാർക്ക് എന്താണു വേണ്ടത്?" കുരുമുളക്, കറുവപ്പട്ട, ഇഞ്ചി, കുന്തിരിക്കം, കസ്തൂരി എന്നിവ ഇന്ത്യയിൽനിന്നു ലഭിക്കുമെന്നും സ്വർണ്ണം, വെള്ളി, വെൽവെറ്റ്, സ്കാർലറ്റ് തുണി എന്നിവയാണ് പകരം ഇന്ത്യക്കാർക്ക് വേണ്ടതെന്നും വാസ്കോ ഡ ഗാമ മറുപടി പറഞ്ഞു. തുടർന്ന് പ്രഭു ഇങ്ങനെ പ്രതികരിച്ചു: "അങ്ങനെയെങ്കിൽ, അവർ നമ്മളെയാണ് കണ്ടുപിടിച്ചതെന്ന് എനിക്ക് തോന്നുന്നു."

C.R.Boxer, Portuguese Conquest and Commerce in Southern Asia: 1500-1750,(Variorum), Hampshire, 1985, p. ix

(സ്വതന്ത്രപരിഭാഷ)

ബുള്ളിയൻ നാണയം (Bullion Coin)

സമ്പത്ത് എന്ന നിലയ്ക്ക് ശേഖരിച്ച സ്വർണ്ണം, വെള്ളി എന്നീ വിലപിടിപ്പുള്ള ലോഹങ്ങൾ ബുള്ളിയൻ (Bullion) എന്ന് വിളിക്കപ്പെട്ടു. ബുള്ളിയൻ നാണയത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ലോഹങ്ങളുടെ അളവും അതിന്റെ മൂല്യവുമാണ് വിനിമയത്തിന് പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നത്. ഉദാ: ഒരു സ്വർണ്ണനാണയത്തിലെ സ്വർണ്ണത്തിന്റെ മൂല്യം അതിന്റെ വിനിമയമൂല്യമായി പരിഗണിക്കുന്നതാണ് ബുള്ളിയൻ സമ്പ്രദായം.

വാസ്കോ ഡ ഗാമയും വിമിയോസോ പ്രഭുവും തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണം ശ്രദ്ധിച്ചുവല്ലോ. എന്തുകൊണ്ടായിരിക്കാം പ്രഭു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞത്? നമുക്ക് പരിശോധിക്കാം.

അക്കാലത്ത് യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളുടെ സാമ്പത്തികനയം സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും നേടുക എന്നതായിരുന്നു. സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും ഇന്ത്യക്കാർക്ക് നൽകേണ്ടിവരുമെന്ന് വാസ്കോ ഡ ഗാമയിൽ നിന്ന് അറിഞ്ഞപ്പോഴാണ് പ്രഭു ഇത്തരത്തിൽ പ്രതികരിച്ചത്. വ്യാപാരത്തിലൂടെ സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും നേടുക എന്നതിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന അക്കാലത്തെ സാമ്പത്തികനയം മെർക്കന്റലിസം (Mercantilism) എന്നറിയപ്പെടുന്നു.

ഈ നയപ്രകാരം ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ കൈവശമുള്ള സ്വർണ്ണത്തിന്റെയും വെള്ളിയുടെയും ശേഖരമാണ് ആ രാജ്യത്തിന്റെ സമ്പത്തിനെ നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. ഈ നയം പിന്തുടർന്ന രാജ്യങ്ങൾ സ്വർണ്ണത്തിന്റെയും വെള്ളിയുടെയും രൂപത്തിൽ സമ്പത്ത് ശേഖരിക്കാൻ ഉത്സാഹിച്ചു. തങ്ങളുടെ രാജ്യത്തേക്കുള്ള ഇറക്കുമതി കുറയ്ക്കുകയും കയറ്റുമതി വർധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് തങ്ങളുടെ കൈവശമുള്ള സമ്പത്ത് (സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും) നഷ്ടപ്പെടാതെ സൂക്ഷിക്കാനും മറ്റ് രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്ന് പരമാവധി സമ്പത്ത് ആർജിക്കാനും കഴിയുമെന്നതാണ് മെർക്കന്റലിസ്റ്റ് നയത്തിന്റെ സവിശേഷത.

മെർക്കന്റലിസ്റ്റ് നയങ്ങളുടെ സവിശേഷതകൾ ചർച്ചചെയ്ത് കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.

കൊളോണിയൽ നയങ്ങൾ

കോളനികളിൽ നിന്ന് പരമാവധി സമ്പത്ത് തങ്ങളുടെ രാജ്യങ്ങളിൽ എത്തിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ അധീശരാജ്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന നയങ്ങളെയും

തന്ത്രങ്ങളെയുമാണ് കൊളോണിയൽ നയങ്ങൾ (Colonial policies) എന്നുവിളിക്കുന്നത്. ഏഷ്യയിലെ സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളുടെ വ്യാപാരകുത്തക അറബികളിൽ നിന്ന് പിടിച്ചെടുക്കുക എന്നതായിരുന്നു പോർച്ചുഗീസുകാരുടെ കൊളോണിയൽ നയത്തിന്റെ മുഖ്യലക്ഷ്യം. ഈ നയപ്രകാരം കോളനികളിലെ വ്യാപാരം പോർച്ചുഗീസ് രാജാവിന്റെ കുത്തകയായി മാറി. മറ്റ് യൂറോപ്യൻ ശക്തികളെ ഈ വ്യാപാരത്തിൽ നിന്ന് അകറ്റി നിർത്തുവാനും അവർ ശ്രമിച്ചു. ഇക്കാരണത്താൽ പോർച്ചുഗീസുകാരല്ലാത്ത യൂറോപ്യരെ പോർച്ചുഗീസ് കപ്പലുകളിൽ യാത്രചെയ്യാൻ അവർ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല.

സ്പെയിനും തങ്ങളുടെ കോളനികളെ രാജാവിന്റെ നേരിട്ടുള്ള ഭരണത്തിൻ കീഴിലാക്കി. അമേരിക്കയിൽ നിന്നുള്ള സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും സ്പെയിനിലേക്ക് പരമാവധി എത്തിക്കാൻ അവർ ശ്രമിച്ചു. ഡച്ചുകാരും ഇംഗ്ലീഷുകാരും ജോയിന്റ് സ്റ്റോക്ക് കമ്പനികൾ വഴിയാണ് വ്യാപാരം നടത്തിയിരുന്നത്. എന്നാൽ പോർച്ചുഗൽ, സ്പെയിൻ എന്നീ രാജ്യങ്ങളുടെ കോളനികളുമായുള്ള വ്യാപാരം രാജാക്കന്മാർ നേരിട്ടാണ് നടത്തിയിരുന്നത്. രാജാക്കന്മാർ വ്യാപാരത്തിലൂടെ കൈവരിച്ച സാമ്പത്തികലാഭം കൊട്ടാരങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും മോടിപിടിപ്പിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ചെലവഴിച്ചു. കമ്പനികളാകട്ടെ, അവർ സ്വന്തമാക്കിയ ലാഭം വീണ്ടും വ്യാപാരത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ച് കൂടുതൽ വരുമാനം നേടി. ഇത് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ വ്യവസായങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിൽ പ്രധാന പങ്കുവഹിച്ചു.

ജോയിന്റ് സ്റ്റോക്ക് കമ്പനി

മൂലധനത്തിന്റെ ഏകീകരണത്തിന് (Union of Capital) പ്രാധാന്യം നൽകി രൂപീകരിക്കുന്നവയാണ് ജോയിന്റ് സ്റ്റോക്ക് കമ്പനികൾ. ഇവ വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും മൂലധനം ഏകീകരിക്കുകയും നിക്ഷേപത്തിന് സൗകര്യം ഒരുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഓരോ നിക്ഷേപകർക്കും ഇതിൽ ഓഹരിയുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

'സമ്പത്തിന്റെ ഫലപ്രദമായ വിനിയോഗമാണ് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ വ്യവസായവൽക്കരണത്തിന് സഹായകമായത്.' ചർച്ചചെയ്ത് കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.

കോളനിവൽക്കരണവും തദ്ദേശീയജനതയും

കപ്പലിലെത്തിയ ഞാൻ കണ്ടത് ഒന്നിച്ച് ചങ്ങലക്കിടപ്പെട്ട, ദുരവസ്ഥയും ദുഃഖവും മാത്രം പ്രതിഫലിക്കുന്ന മുഖഭാവമുള്ള ഒട്ടേറെ കറുത്തവർഗക്കാരെയാണ്. ഡെക്കിലേക്ക് വലിച്ചെറിയപ്പെട്ട എന്റെ മൂക്കിൽ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും രൂക്ഷഗന്ധം അടിച്ചുകയറി. തന്മൂലം ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ സാധിക്കാതെ മരിക്കാൻ ആശിച്ചുപോയ എന്നെ ഒരു വെള്ളക്കാരൻ മലർത്തിക്കിടത്തി കാലുകൾ ബന്ധിച്ചു. മറ്റൊരാൾ എന്നെ ഭീകരമായി ചാട്ടയടിച്ചു.

ഒരുദിവസം ഞങ്ങളുടെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്നവരിൽ ഒരുമിച്ച് വിലങ്ങ് വയ്ക്കപ്പെട്ട രണ്ടുപേർ ഈ ദുരിതജീവിതത്തേക്കാൾ മരണം തിരഞ്ഞെടുത്ത് കടലിലേക്ക് എടുത്തുചാടി. രോഗംമൂലം ചങ്ങലയില്ലാതിരുന്ന മറ്റൊരാൾ പിന്നാലെ ചാടി. അവരെ അനുഗമിക്കാനാശിച്ച ഒട്ടേറെപ്പേർക്ക് അതിന് കഴിയാതിരുന്നത് കപ്പലധികാരികൾ തടഞ്ഞതുകൊണ്ട് മാത്രമാണ്. ആദ്യത്തെ രണ്ടുപേർ മുങ്ങിമരിച്ചു. മൂന്നാമനെ പിടികൂടിയ അധികാരികൾ മരണം ആശിച്ചതിന്റെ പേരിൽ അവനെ ചാട്ടയടിക്ക് വിധേയനാക്കി.

(Western Civilization Beyond Boundaries Noble, Strauss, Osheim, Neuschel, Accampo, Roberts, Cohen)

(സ്വതന്ത്രപരിഭാഷ)

സ്പെയിൻകാരനായ ഹെർനൻ കോർട്ടസും സംഘവും മെക്സിക്കോയിലെ (അമേരിക്കൻ ഭൂഖണ്ഡം) ആസ്ടെക്കുകളുടെ തലസ്ഥാനമായ ടെനോച്ടിട്ലാനിൽ (Tenochtitlan) എത്തിയപ്പോഴുള്ള രംഗമാണ് ചിത്രത്തിൽ കാണുന്നത്. (പാഠഭാഗത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ ഈ ചിത്രം കാണാം). തദ്ദേശീയർ അവർക്ക് ഭക്ഷണവും സമ്മാനങ്ങളും നൽകുന്നു. ചിത്രത്തിൽ ഹെർനൻ കോർട്ടസിന് സമീപം നിൽക്കുന്ന, തദ്ദേശവാസിയായ ഡോണമരീനയായിരുന്നു ദ്വിഭാഷി. ഇത്തരം ദ്വിഭാഷികളുടെ സഹായത്തോടെയാണ് യൂറോപ്യർ തദ്ദേശീയരുമായി സംവദിച്ചിരുന്നത്.

യൂറോപ്യൻ അടിമക്കപ്പലിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ട ഒലൗദ ഇക്വിയാനോ എന്ന ആഫ്രിക്കൻ സ്വദേശിയുടെ വിവരണമാണ് നിങ്ങൾ വായിച്ചത്. യൂറോപ്യരുടെ കോളനിവൽക്കരണം തദ്ദേശീയ ജനതയുടെ മേൽ സൃഷ്ടിച്ച അനന്തരഫലങ്ങളിലൊന്നാണ് ആഫ്രിക്കയിലെ അടിമത്തവും അടിമവ്യാപാരവും.

കോളനിവൽക്കരണത്തിന്റെ മറ്റുഫലങ്ങൾ എന്തൊക്കെയെന്ന് നോക്കാം.

- യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് കോളനികളുടെ സമ്പത്ത് ഒഴുകി.
- തദ്ദേശീയർക്ക് തങ്ങളുടെ പ്രദേശങ്ങൾക്കുമേലെയുള്ള സാമ്പത്തിക-രാഷ്ട്രീയ അധികാരങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടു.
- കോളനികളിലെ തദ്ദേശീയസംസ്കാരങ്ങൾ തകർച്ച നേരിട്ടു.
- കോളനികളിൽ പാശ്ചാത്യ ജീവിതരീതികളുടെ വ്യാപനമുണ്ടായി.
- ക്രിസ്തുമതം കോളനികളിൽ പ്രചരിപ്പിക്കപ്പെട്ടു.

പുതുലോകം, മാറുന്ന സാമ്പത്തികക്രമങ്ങൾ

ഭൂമിശാസ്ത്രപര്യവേക്ഷണങ്ങൾ ആഗോള വ്യാപാരരംഗത്ത് വലിയമാറ്റങ്ങൾക്ക് വഴിതുറന്ന കാര്യം നമ്മൾ ചർച്ച ചെയ്തല്ലോ. വ്യാപാരരംഗത്ത് നേരത്തേ മുതൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നവർ ഇതോടെ അതിസമ്പന്നരായി മാറി. ഇവരെ കച്ചവടമുതലാളിമാർ എന്നാണ് വിളിച്ചിരുന്നത്. ഈ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയെ കച്ചവടമുതലാളിത്തം (Merchant Capitalism) എന്നുവിളിക്കുന്നു.

കച്ചവടമുതലാളിമാർ ഗ്രാമീണമേഖലയിൽ താമസിച്ചിരുന്ന കൈത്തൊഴിലുകാർക്ക് അസംസ്കൃതവസ്തുക്കൾ വിതരണം ചെയ്യുകയും കൈത്തൊഴിലുകാർ അവരുടെ വീടുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ഉൽപാദനം നടത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കൈത്തൊഴിലുകാർക്ക് അവരുടെ സേവനത്തിന് പ്രതിഫലം നൽകിയ ശേഷം ഇവർ ഈ ഉൽപന്നങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് വിറ്റഴിക്കുകയും ലാഭം നേടുകയും ചെയ്തു. ഇത്തരത്തിൽ ഉൽപാദകരുടെയും ഉപഭോക്താക്കളുടെയും ഇടയിലെ മധ്യവർത്തികളായി കച്ചവടമുതലാളിമാർ മാറി.

കോളനിവൽക്കരണത്തിലൂടെ നേടിയ സമ്പത്തുപയോഗിച്ച് ഇംഗ്ലണ്ട് വ്യവസായശാലകൾ ആരംഭിച്ച കാര്യം മുമ്പ് സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. ഇങ്ങനെ സമ്പത്ത് നിക്ഷേപിച്ചവർ വ്യവസായശാലകളുടെ ഉടമസ്ഥരാവുകയും വൻതോതിൽ ലാഭം നേടുകയും ചെയ്തു. ഇതോടെ കച്ചവടമുതലാളിത്തം വ്യാവസായികമുതലാളിത്തത്തിന് (Industrial Capitalism) വഴിതെളിച്ചു.

വ്യാവസായികവിപ്ലവത്തിലേക്ക്

ഫ്രഞ്ച് വിപ്ലവം യൂറോപ്പിൽ യുദ്ധത്തിന്റെ അഗ്നിക്ക് വഴിമാറുന്ന വേളയിൽ, ചാനലിനപ്പുറത്ത് (ഇംഗ്ലീഷ് ചാനൽ) പകൽ സൂര്യനെ തടഞ്ഞുകൊണ്ടും രാത്രി ആകാശത്തെ ഭാസുരമാക്കിക്കൊണ്ടും ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഫാക്ടറികളിലെ ചിമ്മിനികളിൽ നിന്ന് തീയും പുകയും ഉയർന്നുതുടങ്ങി...

ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഒരു ഇരുമ്പ് വ്യവസായശാല

(Western Civilization Beyond Boundaries Noble, Strauss, Osheim, Neuschel, Accampo, Roberts, Cohen)

(സ്വതന്ത്രപരിഭാഷ)

പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടോടുകൂടി ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഉയർന്നുവന്ന ഫാക്ടറികളെക്കുറിച്ചുള്ള സൂചനയാണ് മുകളിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള വിവരണത്തിലുള്ളത്. ഈ ഫാക്ടറികൾ യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് വൻതോതിൽ ഉൽപാദനം നടത്തി. ഉൽപാദനമേഖലയിലേക്കുള്ള യന്ത്രങ്ങളുടെ കടന്നുവരവ് നിരവധി മാറ്റങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. 1780നും 1850നും ഇടയിൽ ഉൽപാദനരംഗത്തുണ്ടായ ഇത്തരം മാറ്റങ്ങളെയാണ് വ്യാവസായിക വിപ്ലവം (Industrial Revolution) എന്നുവിളിക്കുന്നത്. വ്യാവസായികവിപ്ലവത്തിന്റെ ആരംഭം തുണിയുൽപാദന മേഖലയിലായിരുന്നു.

വ്യാവസായികമുതലാളിത്തം ഏത് രീതിയിലാണ് കച്ചവടമുതലാളിത്തത്തിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാകുന്നതെന്ന് കണ്ടെത്തി രേഖപ്പെടുത്തുക.

വ്യാവസായികവിപ്ലവത്തിന്റെ ഫലമായുണ്ടായ പ്രധാന മാറ്റങ്ങൾ നമുക്ക് പരിശോധിക്കാം.

- ഉൽപാദനം യന്ത്രാധിഷ്ഠിതമായി.
- മെച്ചപ്പെട്ട ഇരുമ്പുരുക്കുസാങ്കേതികവിദ്യ വികസിക്കുകയും തൽഫലമായി മികച്ച ഉപകരണങ്ങൾ നിർമ്മിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.
- ഊർജസ്രോതസ്സായി ആവി ഉപയോഗിച്ചു തുടങ്ങി.
- ഗതാഗതസൗകര്യങ്ങൾ വികസിച്ചു.
- ഉൽപാദനം കുടിലുകളിൽ നിന്നും ഫാക്ടറികളിലേക്ക് മാറി.

കാർഷികവിപ്ലവം (Agrarian Revolution)

പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിലെ കാർഷികരംഗത്തുണ്ടായ വലിയ മാറ്റങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ് 'കാർഷിക വിപ്ലവം' എന്ന പദം ഉപയോഗിക്കുന്നത്. കാർഷിക വിപ്ലവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രധാനമാറ്റങ്ങൾ.

- ചെറിയ കൃഷിയിടങ്ങളെ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് വലിയ കൃഷിയിടങ്ങളാക്കി വേലി കെട്ടി സംരക്ഷിച്ചു (Enclosure Movement).
- വിളമാറ്റകൃഷി ആരംഭിച്ചു.
- പുതിയ കാർഷികോപകരണങ്ങളുടെ ഉപയോഗം.

തൽഫലമായി ഭക്ഷ്യോൽപാദനത്തിൽ വർധനവുണ്ടായി.

വ്യാവസായികവിപ്ലവം മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ ഗുണകരവും ദോഷകരവുമായ മാറ്റങ്ങൾക്ക് വഴിയൊരുക്കി. അവ എന്തൊക്കെയെന്ന് പരിശോധിക്കാം.

നേട്ടങ്ങൾ	കോട്ടങ്ങൾ
ഫാക്ടറികളുടെ ഉദയം	തൊഴിലാളികളെ ചൂഷണം ചെയ്യൽ
ഉൽപാദന വർധനവ്	ദാരിദ്ര്യം, പകർച്ചവ്യാധി
പുതിയ തൊഴിലവസരങ്ങൾ	സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും ദൈർഘ്യമേറിയ തൊഴിൽ സമയവും കുറഞ്ഞ വേതനവും
നഗരങ്ങളുടെ ഉദയവും വ്യാപനവും	ചേരികളുടെ ഉദയം
നാഗരിക ജീവിതം	തിരക്കേറിയതും ശുചിത്വമില്ലാത്തതുമായ നഗരങ്ങൾ
മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾ	നഗരങ്ങളിൽ തൊഴിലാളികൾക്ക് ദുരിതജീവിതം

സെന്റ് ഗിൽസ്

സെന്റ് ഗിൽസ് ചേരിയിലെ ചിത്രം

ലണ്ടൻ നഗരത്തിലെ സെന്റ് ഗിൽസ് ചേരിയിലെ ദാരിദ്ര്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ചിത്രമാണിത്. "വെടിപ്പാക്കപ്പെടാത്ത കുട്ടികൾ, നീണ്ട്, ചീകി ഒതുക്കാത്ത മുടിയുള്ള, കീറിപ്പറിഞ്ഞ വസ്ത്രങ്ങളുടുത്ത, പുകവലിക്കുന്ന, ഏറെയും അയർലന്റിൽ നിന്നുവന്ന, ക്ഷീണിച്ച് അവശരായ പുരുഷന്മാർ; ഷൂവും കാലുറയും ഇല്ലാത്ത, മിക്കവാറും ഒരു കുഞ്ഞിനെ മാറത്തുചേർത്തിട്ടുള്ള, അരയോട് ചേർത്ത് ഒരു വള്ളികൊണ്ട് കെട്ടിയ ഒറ്റയുടുപ്പ് മാത്രമിട്ട സ്ത്രീകൾ; ചെന്നായ്ക്കളെ പോലെയുള്ള നായ്ക്കൾ; ചീഞ്ഞ പച്ചക്കറികൾ ചിതറിക്കിടക്കുന്ന നടപ്പാതകൾ; ഉയരം കുറഞ്ഞ വീടുകൾ; തെരുവിന് കുറുകെ തൂക്കിയിട്ടിരിക്കുന്ന ലിനൻ; ജോലിക്കിടയിൽ സ്തംഭിച്ചു പോയ ജനത; ഷൂട്ടിംഗ് ജാക്കറ്റുകളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളുടെ ഇടയിലും ജനൽപാളികൾ ചാരിയും മുറ്റവും പാതയും തടസ്സപ്പെടുത്തി വിശ്രമിക്കുന്നവർ; അവർക്കുചുറ്റും ഉറക്കമൊഴിഞ്ഞിട്ടെന്നോണം തളർന്ന് അവശരായ ബാലന്മാർ. ബഹുജനങ്ങളും അവരുടെ ജീവനോപാധികളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം മുൻപൊരിക്കലും ഇത്രയ്ക്ക് മോശമായിരുന്നില്ല.

(Western Civilization Beyond Boundaries Noble, Strauss, Osheim, Neuschel, Accampo, Roberts, Cohen)

(സ്വതന്ത്രപരിഭാഷ)

വ്യവസായവൽക്കരണത്തിന്റെ കോട്ടങ്ങൾ നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചല്ലോ. വ്യാവസായികമുതലാളിത്ത ചൂഷണത്തിനെതിരെ വിവിധ തരത്തിലുള്ള പ്രതിഷേധങ്ങളും ആശയങ്ങളും ഉയർന്നുവന്നു. ഇതിൽ സുപ്രധാനമായിരുന്നു സോഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയങ്ങൾ. വിഭവങ്ങളുടെ നീതിയുക്തമായ വിതരണവും ഉൽപാദനോപാധികളുടെ പൊതു ഉടമസ്ഥതയുമായിരുന്നു സോഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയങ്ങളുടെ കേന്ദ്രബിന്ദു. ആദ്യകാലത്ത് ഒരു സങ്കല്പമോ സ്വപ്നമോ ആയിരുന്ന സോഷ്യലിസത്തെ പ്രായോഗികവും ശാസ്ത്രീയവുമായ ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്രമാക്കി മാറ്റിയത് കാൾമാർക്സും ഫ്രെഡറിക് ഏംഗൽസും ചേർന്നാണ്.

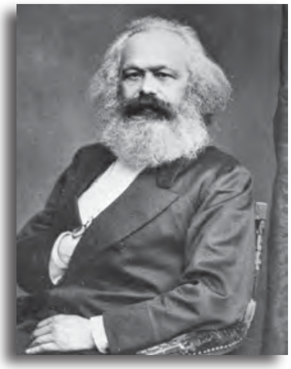

കാൾ മാർക്സ്

വ്യാവസായികവിപ്ലവത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങളും കോട്ടങ്ങളും എന്ന വിഷയത്തിൽ സംവാദം സംഘടിപ്പിക്കുക.

സാമ്രാജ്യത്വം

ബ്രിട്ടീഷ് ആക്ഷേപഹാസ്യ മാസികയായ 'പഞ്ച്' 1906ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കാർട്ടൂൺ ആണിത്. ഒരു സർപ്പത്തിന്റെ രൂപത്തിൽ റബ്ബർ ചുരുളുകളായി ബെൽജിയത്തിലെ ലിയോപോൾഡ് രാജാവ് ഒരു കോംഗോസ്വദേശിയെ ചുറ്റിവരിയുന്നതായാണ് കാർട്ടൂണിൽ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. യൂറോപ്യൻ രാജ്യമായിരുന്ന ബെൽജിയം, ആഫ്രിക്കയിലെ കോംഗോയിൽ ആരംഭിച്ച റബ്ബർകൃഷി അവിടത്തുകാരെ എങ്ങനെ ബാധിച്ചു എന്നാണ് കാർട്ടൂൺ അടയാളപ്പെടുത്തുന്നത്.

- എന്തിനായിരിക്കാം ബൽജിയം ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യമായ കോംഗോയിൽ റബ്ബർകൃഷി ആരംഭിച്ചത്?
- കോംഗൊയെ ഇത് എങ്ങനെയെല്ലാം ബാധിച്ചിരിക്കാം?
- ഇത്തരം നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചത് ബൽജിയം മാത്രമായിരുന്നോ?

നമുക്ക് പരിശോധിക്കാം.

ബൽജിയൻ കോംഗോയിലെ റബ്ബർ ചുരുളുകൾ

വ്യവസായശാലകളിൽ ഉൽപാദനം വർധിച്ചതോടെ ഇവയ്ക്ക് ആവശ്യമായ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കൾ പൂർണ്ണമായും വ്യാവസായികരാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുതന്നെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയാതെ വന്നു. തൽഫലമായി, ബൽജിയം പോലുള്ള വ്യാവസായിക

സാമ്രാജ്യത്വം

ഒരു രാജ്യം അതിന്റെ അതിർത്തിക്ക് പുറത്തുള്ള മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളുടെ മേൽ രാഷ്ട്രീയ, സാമ്പത്തിക, സാമൂഹിക അധീശത്വം സ്ഥാപിക്കുകയും അത് നിലനിർത്തുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയയാണ് സാമ്രാജ്യത്വം.

രാജ്യങ്ങൾ കോളനികളെ തങ്ങൾക്ക് റബ്ബർ പോലുള്ള അസംസ്കൃത വസ്തുക്കൾ ശേഖരിക്കാനുള്ള കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റി.

ഉൽപാദനം പരമാവധി വർധിപ്പിച്ചും വേതനം കുറച്ചും ലാഭം നേടിയെടുക്കാൻ വ്യാവസായികമുതലാളിമാർ ശ്രമിച്ചു. വേതനത്തിലെ കുറവ് ജനങ്ങൾക്ക് ഉൽപന്നങ്ങൾ വാങ്ങുവാനുള്ള ശേഷി കുറച്ചു. തന്മൂലം ഉൽപന്നങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും അതത് രാജ്യങ്ങളിൽത്തന്നെ വിറ്റഴിക്കാൻ കഴിയാതെ വന്നു. അങ്ങനെ വ്യാവസായിക രാഷ്ട്രങ്ങൾ വിപണികൾക്കായി അന്വേഷണം ആരംഭിച്ചു. കോളനികളിലാണ് ഇവർ ഈ വിപണികൾ കണ്ടെത്തിയത്. ചുരുക്കത്തിൽ കോളനികളെ അസംസ്കൃതവസ്തുക്കൾ ശേഖരിക്കാനുള്ള ഇടവും ഉൽപന്നങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കാനുള്ള വിപണികളുമായി യൂറോപ്യർ മാറ്റി. ഇതിനായി അവിടെ രാഷ്ട്രീയാധിപത്യം സ്ഥാപിച്ചു. ഇത് സാമ്രാജ്യത്വത്തിന് (Imperialism) വഴിതെളിച്ചു.

യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളുടെ സാമ്പത്തികനയങ്ങളെ സാമ്രാജ്യത്വം എങ്ങനെ മാറ്റി മറിച്ചു? ചർച്ച ചെയ്യുക.

പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ രണ്ടാം പാദത്തോടുകൂടി ഇംഗ്ലണ്ട്, ഫ്രാൻസ് എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ വൻ സാമ്രാജ്യത്വ ശക്തികളായി മാറി. ലോകത്തിന്റെ വലിയൊരുഭാഗം ഈ രണ്ട് ശക്തികളുടെ ആധിപത്യത്തിലായിത്തീർന്നു. താമസിയാതെ, പുതിയ സാമ്രാജ്യത്വരാജ്യങ്ങളായി ജർമ്മനി, ഇറ്റലി, ബൽജിയം, അമേരിക്ക, ജപ്പാൻ എന്നീ രാജ്യങ്ങളും ഉയർന്നുവന്നു. ഈ പുതിയ സാമ്രാജ്യത്വരാജ്യങ്ങൾ ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ തങ്ങളുടെ കോളനികൾ വ്യാപിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമം ആരംഭിച്ചു. ഇത് പഴയ സാമ്രാജ്യത്വ ശക്തികളും പുതിയവരും തമ്മിലുള്ള കിടമത്സരത്തിലേക്ക് നയിച്ചു. ഇത് ഇരുപതാംനൂറ്റാണ്ടിലെ ലോകചരിത്രത്തിന്റെ ഗതിയെ സ്വാധീനിക്കുകയും പുതിയ സംഘർഷങ്ങൾക്ക് വഴിയൊരുക്കുകയും ചെയ്തു. അവ ഏതൊക്കെയെന്ന് പരിശോധിക്കാം.

ഒന്നാം ലോകയുദ്ധം

"1992 ജൂൺ 28ന്, ആ വർഷത്തിലെ തുടർന്നുള്ള ദിവസങ്ങളിൽ ആയിരക്കണക്കിന് ജീവനുകൾക്ക് അറുതിവരുത്തിയ, ബാൾക്കൺ യുദ്ധത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായി കഴിഞ്ഞിരുന്ന സാരായാവോയിലേക്ക് ഫ്രഞ്ച് പ്രസിഡന്റ് മീറ്ററാന്റ് അപ്രഖ്യാപിതവും അപ്രതീക്ഷിതവുമായ ഒരു ദ്രുതസന്ദർശനം നടത്തി... എന്തുകൊണ്ടായിരിക്കാം ഫ്രഞ്ച് പ്രസിഡന്റ് സാരായാവോയിലേക്ക് ആ പ്രത്യേക ദിനം തിരഞ്ഞെടുത്തത്?... കാരണം, ജൂൺ 28 എന്നത് ഓസ്ട്രിയ-ഹംഗറിയുടെ ആർച്ച് ഡ്യൂക്കായിരുന്ന ഫ്രാൻസിസ് ഫെർഡിനന്റ് സാരായാവോയിൽ വച്ച് 1914ൽ കൊല്ലപ്പെട്ടതിന്റെ വാർഷികദിനമായിരുന്നു..."

The Age of Extremes The Short Twentieth Century 1914-1991, Eric Hobsbawm

(സ്വതന്ത്രപരിഭാഷ)

എറിക് ഹോബ്സ്ബോം

പ്രശസ്ത ചരിത്രകാരൻ എറിക് ഹോബ്സ്ബോം, ഫ്രഞ്ച് പ്രസിഡന്റ് സാരായാവോയിലേക്ക് നടത്തിയ യാത്രയെ വിവരിക്കുന്ന ഭാഗമാണിത്. 1914 മുതൽ 1918 വരെ നടന്ന ഒന്നാം ലോകയുദ്ധത്തിന്റെ കാരണങ്ങളിലൊന്നായ കൊലപാതകമാണ് അദ്ദേഹം ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്. ലോകത്തിലെ എല്ലാ രാജ്യങ്ങളും പ്രത്യക്ഷമായോ പരോക്ഷമായോ പങ്കെടുത്ത ആദ്യ യുദ്ധമായിരുന്നു ഇത്. യുദ്ധത്തിലേക്ക് നയിച്ച മറ്റ് കാരണങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് നമുക്ക് നോക്കാം.

സാമ്രാജ്യത്വരാജ്യങ്ങളുടെ കിടമത്സരം

സാമ്രാജ്യത്വശക്തികളുടെ കിടമത്സരത്തെക്കുറിച്ച് നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നല്ലോ. പഴയ സാമ്രാജ്യത്വരാജ്യങ്ങളുടെ കൈവശമുള്ള പ്രദേശങ്ങളെ പിടിച്ചെടുത്താൽ മാത്രമേ പുതിയ സാമ്രാജ്യത്വശക്തികൾക്ക് തങ്ങളുടെ ഉദ്യമത്തിൽ വിജയിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നുള്ളൂ. സാമ്പത്തിക, വ്യാവസായിക രംഗങ്ങളിൽ ജർമ്മനി കൈവരിച്ച അഭൂതപൂർവമായ മുന്നേറ്റം ഫ്രാൻസിനെയും ഇംഗ്ലണ്ടിനെയും ആശങ്കപ്പെടുത്തി. ആഫ്രിക്കയിലെയും ഏഷ്യയിലെയും പ്രദേശങ്ങൾ ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെയും ഫ്രാൻസിന്റെയും കോളനികളായിരുന്നതിനാൽ തുർക്കിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിലായിരുന്ന ഓട്ടോമൻ സാമ്രാജ്യത്തിലെ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കായിരുന്നു ജർമ്മനി കണ്ണ് വച്ചത്. ഇതിനായി അവർ ബർലിൻ-ബാഗ്ദാദ് റെയിൽവേ പാത ആസൂത്രണം ചെയ്തു. ഇത് തങ്ങളുടെ സ്വാധീനമേഖലകളുടെ സുരക്ഷയെ ബാധിക്കുമോ എന്ന ആശങ്ക ഇംഗ്ലണ്ട്, ഫ്രാൻസ്, റഷ്യ എന്നീ രാജ്യങ്ങൾക്കുണ്ടായി. അങ്ങനെ സംഘർഷങ്ങളും ശത്രുതയും വളർന്നുവന്നു.

തീവ്രദേശീയത

സ്വന്തം രാജ്യത്തോടുള്ള അമിതവും വൈകാരികവുമായ സ്നേഹവും അതിന്റെ മഹത്വവൽക്കരണവുമാണ് തീവ്രദേശീയത. ഇത് പലപ്പോഴും വംശീയതയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു വംശത്തിൽപ്പെട്ട ജനങ്ങൾ വസിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളെല്ലാം തങ്ങളുടെതാണ് എന്ന വാദം പല രാജ്യങ്ങളും മുന്നോട്ടുവച്ചു. ഇതരപ്രദേശങ്ങൾ സ്വന്തമാക്കി തങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രവിസ്തൃതി വർധിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾക്ക് ഈ രാഷ്ട്രങ്ങൾ വംശീയതയെ ഉപയോഗിക്കുകയായിരുന്നു. തീവ്രദേശീയത ജർമ്മനി, സെർബിയ തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിൽ അപകടകരമായ അവസ്ഥയിലേക്ക് വളർന്നു. പാൻ-സ്ലാവ്, പാൻ-ജർമ്മൻ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഇത്തരത്തിലുള്ള തീവ്രദേശീയ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

പാൻ-സ്ലാവ് പ്രസ്ഥാനം

കിഴക്കൻ യൂറോപ്പിലെ സ്ലാവു വംശജർ വസിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളെല്ലാം ഏകീകരിക്കണമെന്ന ആശയം മുന്നോട്ട് വച്ച പ്രസ്ഥാനമാണിത്. ബാൽക്കൺ രാജ്യമായ സെർബിയ ഇതിന് നേതൃത്വം നൽകി. ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെ റഷ്യ പിന്തുണച്ചു.

പാൻ-ജർമ്മൻ പ്രസ്ഥാനം

ജർമ്മനിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിച്ച പ്രസ്ഥാനമാണിത്. മധ്യയൂറോപ്പിലേക്കും ബാൽക്കൺ മേഖലയിലേക്കും അധികാരം വ്യാപിപ്പിക്കാനായി ട്യൂട്ടോണിക് വംശജരെ ഏകോപിപ്പിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം.

സൈനികസഖ്യങ്ങളുടെ രൂപീകരണം

കോളനികൾക്കായുള്ള മത്സരവും തീവ്രദേശീയതയും പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനനാളുകളിൽ യൂറോപ്പിലെ രാജ്യങ്ങൾക്കിടയിൽ പരസ്പരം ഭയവും സംശയവും ജനിപ്പിച്ചു. ഇത് രാജ്യങ്ങളെ സൈനികസഖ്യങ്ങൾ രൂപീകരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. തൽഫലമായി രണ്ട് പ്രധാന സൈനിക സഖ്യങ്ങൾ രൂപപ്പെട്ടു. അവയാണ് ത്രികക്ഷിസഖ്യവും ത്രികക്ഷി സൗഹാർദവും.

സൈനികസഖ്യങ്ങൾ

- ത്രികക്ഷി സഖ്യം (Triple Alliance)
  - ഇറ്റലി
  - ജർമ്മനി
  - ഓസ്ട്രിയ-ഹംഗറി
- ത്രികക്ഷി സൗഹാർദം (Triple Entente)
  - ഇംഗ്ലണ്ട്
  - റഷ്യ
  - ഫ്രാൻസ്

ആർച്ച്ഡ്യൂക്ക് ഫ്രാൻസിസ് ഫെർഡിനന്റിനെ വധിക്കുന്ന രംഗം, ഒരു ഇറ്റാലിയൻ ദിനപത്രത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ചിത്രം

ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ ഈ രണ്ട് സഖ്യങ്ങളിൽപ്പെട്ട രാഷ്ട്രങ്ങൾ തമ്മിൽ സംഘർഷങ്ങളുണ്ടായി. ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ അധീനതയിലുള്ള പ്രദേശമോ കോളനിയോ മറ്റൊരു രാഷ്ട്രം പിടിച്ചെടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചതാണ് പലപ്പോഴും സംഘർഷങ്ങൾക്ക് വഴിവച്ചത്. സൈനികസഖ്യങ്ങളിൽ അംഗമായ ഏതെങ്കിലുമൊരു രാജ്യം ഉൾപ്പെട്ട സംഘർഷങ്ങളിൽ മറ്റ് സഖ്യ അംഗങ്ങൾ കൂടി പങ്കുചേർന്നതോടെ പ്രതിസന്ധികൾ രൂക്ഷമായിത്തീർന്നു.

ഫ്രഞ്ച് പ്രസിഡന്റ് മീറ്റാറാന്റ് സന്ദർശനം നടത്തിയ ബോസ്നിയയുടെ തലസ്ഥാനമായ സാരായാവോയിൽ വച്ച് ഓസ്ട്രിയ-ഹംഗറിയുടെ കിരീടാവകാശിയായ ആർച്ച്ഡ്യൂക്ക് ഫ്രാൻസിസ് ഫെർഡിനന്റ് കൊല്ലപ്പെട്ടത് മുമ്പ് സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. സെർബിയൻ പൗരനായ ഗാവ്‌ലൊ പ്രിൻസപ്പാണ് അദ്ദേഹത്തെ വധിച്ചത്. സെർബിയയും ഓസ്ട്രിയയും തമ്മിൽ തർക്കം നിലനിന്നിരുന്നതിനാൽ സെർബിയയ്ക്ക് ഈ വധത്തിൽ പങ്കുണ്ടെന്ന് ഓസ്ട്രിയ ആരോപിച്ചു. തുടർന്ന് 1914 ജൂലൈ 28ന് ഓസ്ട്രിയ-ഹംഗറി സെർബിയയ്ക്കെതിരെ യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഇരുപക്ഷത്തും സഖ്യരാഷ്ട്രങ്ങൾ അണിചേർന്നതോടെ ഇത് ലോകയുദ്ധമായി മാറി.

യുദ്ധത്തിന്റെ അനന്തരഫലങ്ങൾ ചുവടെ നൽകുന്നു.

- ദശലക്ഷക്കണക്കിന് സൈനികർക്കും സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കും ജീവഹാനി സംഭവിച്ചു.

- കാർഷിക-വ്യവസായ മേഖലകൾ തകർന്നു.
- യൂറോപ്യൻ മേധാവിത്വത്തിന്റെ തകർച്ചയ്ക്ക് ആരംഭം കുറിച്ചു.
- ഏഷ്യൻ-ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യങ്ങളിൽ സ്വാതന്ത്ര്യസമരങ്ങൾ ശക്തിപ്പെട്ടു.
- സർവരാജ്യസഖ്യത്തിന്റെ (League of Nations) രൂപീകരണം.
- ഇറ്റലി, ജർമ്മനി, സ്പെയിൻ എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ സമഗ്രാധിപത്യ (Totalitarianism) ഭരണത്തിലേക്ക് നീങ്ങി.

സർവരാജ്യസഖ്യം
(League of Nations)

ലോകസമാധാനം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും എല്ലാ രാജ്യങ്ങൾക്കും സ്വാതന്ത്ര്യം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും ഒരു അന്തർദേശീയസംഘടന രൂപീകരിക്കണമെന്ന ആശയം അമേരിക്കൻ പ്രസിഡന്റായ വുഡ്രോ വിൽസൻ മുന്നോട്ടുവച്ചു. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 1920 ജനുവരി 10ന് ലോകസമാധാനവും സുരക്ഷയും പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിന് രൂപീകരിച്ച അന്തർദേശീയസംഘടനയാണ് സർവരാജ്യസഖ്യം.

യൂറോപ്പിൽ സമഗ്രാധിപത്യത്തിന്റെ വളർച്ച

2021ൽ തന്നെ സന്ദർശിച്ച നാസി കോൺസൺട്രേഷൻ ക്യാമ്പ് അതിജീവിത ലിദിയ മാക്സിമോവിക്സിന്റെ കൈയിൽ, അവൾ മൂന്നാം വയസ്സിൽ ഓഷ്വിറ്റ്സ് തടങ്കൽപ്പാളയത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ പച്ചകുത്തിയ ജയിൽപുള്ളിനമ്പറിൽ ഫ്രാൻസിസ് മാർപാപ്പ ചുംബിച്ചു. ഓഷ്വിറ്റ്സിൽ ഡോ. ജോസഫ് മംഗലെയുടെ അതിക്രൂരമായ പരീക്ഷണങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കപ്പെട്ട ആ കുഞ്ഞുമാലാഖയ്ക്ക് ഓരോ ദിവസവും മരണത്തെ നേരിൽ കാണേണ്ടിവന്നിരുന്നു. സ്വന്തം ജീവൻ പണയംവച്ച് അവളുടെ അമ്മ ഒളിച്ചു കടത്തിക്കൊണ്ടുവന്ന അപ്പക്കഷ്ണങ്ങളിലാണ് ആ കൊച്ചുജീവൻ പിടിച്ചുനിന്നത്. ഓഷ്വിറ്റ്സിൽ നിന്ന് മോചിതയായപ്പോൾ നാലുവയസ്സുമാത്രമുണ്ടായിരുന്ന അവളെ കാത്തിരുന്നതാകട്ടെ എവിടെയോ ഓടിപ്പോകാൻ നിർബന്ധിതയായിരുന്ന തന്റെ അമ്മയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള തിരച്ചിലായിരുന്നു...

(സ്വതന്ത്രപരിഭാഷ)

ഓഷ്വിറ്റ്സിലെ സ്മാരകം

മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് ഓഷ്വിറ്റ്സിലെ (പോളണ്ട്) നാസി കോൺസൺട്രേഷൻ ക്യാമ്പിനെ (നാസി തടങ്കൽപ്പാളയം) അതിജീവിച്ച ലിദിയ മാക്സിമോവിക്സിന്റെ ജീവിതകഥയാണ്. എ ലിറ്റിൽ ഗേൾ ഇൻ ഓഷ്വിറ്റ്സ് (A Little Girl in Auschwitz) എന്ന പുസ്തകത്തിലാണ് അവർ താൻ നേരിട്ട അനുഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നത്. നാസിസത്തെപ്പറ്റി നിങ്ങൾ മുമ്പ് കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? അതിന്റെ ചരിത്രം പരിശോധിക്കാം.

ഒന്നാം ലോകയുദ്ധം യൂറോപ്പിൽ സൃഷ്ടിച്ച സാമ്പത്തിക-രാഷ്ട്രീയ അനിശ്ചിതത്വത്തിന്റെ ഫലമായി സമഗ്രാധിപത്യ (Totalitarianism) ത്തിന് ഊന്നൽ നൽകിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ചിലരാജ്യങ്ങളിൽ ഉയർന്നുവന്നു. പൗരരുടെ സ്വകാര്യതയെ മാനിക്കാതെ ഭരണകൂടത്തിന്റെ അധികാരം ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖല

ഫാഷിസം

'ഫാസസ്' എന്ന ലത്തീൻ പദത്തിൽ നിന്നുമാണ് 'ഫാഷിസം' എന്ന പദം രൂപം കൊണ്ടത്. റോമൻ ചക്രവർത്തിമാരുടെ അധികാരത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന 'ഒരു കെട്ട് ദണ്ഡും അതിനു മുകളിൽ ഒരു മഴുവും' എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർഥം.

കളിലും നിയന്ത്രണം സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ് സമഗ്രാധിപത്യം. ഈ ആശയസംഹിത രാഷ്ട്രത്തെ അമിതമായി വാഴ്ത്തുകയും പൗരർ അവകാശങ്ങളില്ലാതെ രാഷ്ട്രത്തിനുവേണ്ടി ജീവിക്കണമെന്ന നിലപാട് എടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സമഗ്രാധിപത്യത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ പരിശോധിക്കാം.

- ജനാധിപത്യത്തിന്റെ നിരാസം
- സോഷ്യലിസത്തോടുള്ള വിയോജിപ്പ്
- സ്വേച്ഛാധിപത്യഭരണത്തെ പിന്തുണയ്ക്കൽ
- തീവ്രദേശീയത
- രാഷ്ട്രീയ എതിരാളികളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യൽ
- യുദ്ധത്തെയും അക്രമത്തെയും മഹത്വവൽക്കരിക്കൽ

ഒന്നാം ലോകയുദ്ധാനന്തരം ഇറ്റലിയിലും ജർമ്മനിയിലും അധികാരത്തിൽ വന്ന സമഗ്രാധിപത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളെ നമുക്ക് പരിചയപ്പെടാം.

ഇറ്റലി	ജർമ്മനി
• ഇറ്റലിയിൽ 'ഫാഷിസം' (Fascism) എന്നറിയപ്പെടുന്നു. • സ്ഥാപകൻ - ബെനിറ്റോ മുസ്സോളിനി • 1922 ൽ അധികാരം പിടിച്ചെടുക്കുമെന്ന് ഭയപ്പെടുത്തി തലസ്ഥാനമായ റോമിലേക്ക് മാർച്ച് സംഘടിപ്പിച്ചു. • മാർച്ചിനുശേഷം അധികാരത്തിൽ വന്നു. • 'കരിങ്കുപ്പായക്കാർ' (Blackshirts) എന്ന സായുധസംഘത്തെ രൂപീകരിച്ചു. • ഫാഷിസ്റ്റ് ഇതര പാർട്ടികളെ നിരോധിച്ചു. • സോഷ്യലിസ്റ്റ്, തൊഴിലാളി, കർഷക പ്രസ്ഥാനങ്ങളോടുള്ള ശത്രുത. ബെനിറ്റോ മുസ്സോളിനി	• ജർമ്മനിയിൽ നാസിസം (Nazism) എന്നറിയപ്പെടുന്നു. • സ്ഥാപകൻ - അഡോൾഫ് ഹിറ്റ്ലർ • 1923 ൽ അധികാരം പിടിച്ചെടുക്കാൻ ബെർലിനിലേക്ക് മാർച്ച് സംഘടിപ്പിക്കുകയും തുടർന്ന് തുറുങ്കിലടയ്ക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. • തിരഞ്ഞെടുപ്പിലൂടെ അധികാരത്തിൽ എത്താനുള്ള ശ്രമം ആരംഭിച്ചു. • 'തവിട്ട് കുപ്പായക്കാർ' (Brownshirts) എന്ന സൈന്യത്തിന് രൂപം നൽകി. • 1933ലെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഭൂരിപക്ഷം നേടാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും കുതന്ത്രങ്ങളിലൂടെ അധികാരത്തിൽ വന്നു. • കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകൾ, സോഷ്യലിസ്റ്റുകൾ, ജനാധിപത്യവാദികൾ, ജൂതർ എന്നിവരെ ഇല്ലാതാക്കാനുള്ള നയം നടപ്പിലാക്കി. • 'ഗസ്റ്റപ്പോ' എന്ന രഹസ്യ പോലീസ് സേനയെ ഉപയോഗിച്ച് വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു. • ഹിറ്റ്ലറുടെ ആക്രമണപരമ്പരകൾ രണ്ടാം ലോകയുദ്ധത്തിലേക്ക് നയിച്ചു. അഡോൾഫ് ഹിറ്റ്ലർ

സമഗ്രാധിപത്യം പൗരസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും ലോകസമാധാനത്തിനും ഭീഷണിയായിരുന്നു. ചർച്ച ചെയ്ത് കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.

വീണ്ടും യുദ്ധത്തിലേക്ക്

പ്രിയപ്പെട്ട അമ്മേ,

ഞാൻ അറിയുന്ന എല്ലാവരിലും വച്ച് എന്റെ അന്തിമ ചിന്തകൾ ഏറ്റവും അധികം സ്പർശിക്കാൻ പോകുന്നത് അമ്മയെ ആയിരിക്കുമെന്ന് എനിക്കറിയാവുന്നതിനാൽ അവ ഞാൻ അമ്മയോട് തന്നെ പങ്കുവയ്ക്കട്ടെ. എന്റെ വിധി ഞാൻ തന്നെയാണ് തിരഞ്ഞെടുത്തത്. അതിനാൽ എന്റെ മരണത്തിന് ആരെയും കുറ്റപ്പെടുത്തരുത്.

അമ്മയ്ക്ക് എന്താണ് എഴുതേണ്ടത് എന്നെനിക്കറിയില്ല. കാരണം എനിക്ക് ശരിയായി ചിന്തിക്കാൻ സാധിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഉചിതമായ വാക്കുകൾ കിട്ടുന്നില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യ പോരാട്ടത്തിലെ എന്റെ പങ്കാളിത്തം ഞാൻ സ്വയം തിരഞ്ഞെടുത്തതാണ്. വിജയം അടുത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ പക്ഷേ, ഞാൻ മരിക്കുകയാണ്.

സ്പാർട്ടക്കോ ഫോണ്ടനോട്ട്

The Age of Extremes The Short Twentieth Century 1914-1991, Eric Hobsbawm
(സ്വതന്ത്രപരിഭാഷ)

ഫ്രഞ്ച് ലിബറേഷൻ ആർമിയിലെ ഇറ്റാലിയൻ സന്നദ്ധ സൈനികനായിരുന്ന സ്പാർട്ടക്കോ ഫോണ്ടനോട്ട് മരണത്തിനുമുമ്പ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മയ്ക്ക് അയച്ച കത്താണിത്. അദ്ദേഹത്തിന് ജീവൻ നഷ്ടപ്പെട്ടത് രണ്ടാം ലോകയുദ്ധത്തിലാണ്. 1939 മുതൽ 1945 വരെ നടന്ന ഈ യുദ്ധത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലം നമുക്ക് പരിശോധിക്കാം.

വേഴ്സായ് ഉടമ്പടി

ഒന്നാം ലോകയുദ്ധാനന്തരം സഖ്യകക്ഷികളുമായി ജർമ്മനി ഒപ്പുവച്ച സമാധാനസന്ധിയാണ് വേഴ്സായ് ഉടമ്പടി. അതിന്റെ വ്യവസ്ഥകളാണ് രണ്ടാം ലോകയുദ്ധത്തിന്റെ വിത്തുകൾ പാകിയത്. ഈ ഉടമ്പടി പ്രകാരം ജർമ്മനിക്ക് കോളനികളും തങ്ങളുടെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന പ്രദേശങ്ങളും നഷ്ടപ്പെട്ടു. ജർമ്മനിയെ നിരായുധീകരിക്കുകയും യുദ്ധപ്പിഴയായി വൻതുക ജർമ്മനിയുടെ മേൽ ചുമത്തുകയും ചെയ്തു. ചുരുക്കത്തിൽ രണ്ടാം ലോകയുദ്ധം വേഴ്സായ് ഉടമ്പടിയോടും അതിന്റെ ശില്പികളോടുമുള്ള ജർമ്മൻ കലാപമായിരുന്നു.

ഡേവിഡ് ലോയ്ഡ് ജോർജ് (ഇംഗ്ലണ്ട്), ജോർജ് ക്ലെമൻസോ (ഫ്രാൻസ്), വുഡ്രോവിൽസൻ (അമേരിക്ക)- വേഴ്സായ് ഉടമ്പടിയുടെ ശില്പികൾ

സർവരാജ്യസഖ്യത്തിന്റെ പരാജയം

രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള തർക്കങ്ങളും ഏറ്റുമുട്ടലുകളും പരിഹരിക്കാനോ അന്തർദേശീയ നിരായുധീകരണം നടപ്പിലാക്കാനോ ഒന്നാം ലോകയുദ്ധാനന്തരം രൂപംകൊണ്ട സർവരാജ്യസഖ്യത്തിന് സാധിച്ചില്ല. ജപ്പാനും ഇറ്റലിയും ജർമ്മനിയും ആക്രമണപരമ്പരകളുമായി മുന്നോട്ടുപോയപ്പോൾ നടപടി എടുക്കുന്നതിൽ സർവരാജ്യസഖ്യം പരാജയപ്പെട്ടു.

സൈനികസഖ്യങ്ങളുടെ രൂപീകരണം

സാമ്രാജ്യത്വ കിടമത്സരം ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന സൈനികസഖ്യങ്ങളുടെ രൂപീകരണത്തിന് വഴിവച്ചു.

അച്ചുതണ്ട് ശക്തികൾ (Axis Powers)
- ഇറ്റലി
- ജർമ്മനി
- ജപ്പാൻ

സഖ്യശക്തികൾ (Allied Powers)
- ഇംഗ്ലണ്ട്
- ചൈന
- ഫ്രാൻസ്

മ്യൂണിച്ച് ഉടമ്പടി (Munich Agreement)

ഹിറ്റ്ലർ ചെക്കോസ്ലോവാക്യയിലെ ഏറ്റവും വ്യവസായവൽകൃതപ്രദേശമായ സുഡറ്റൻലാന്റിനുമേൽ അവകാശവാദമുന്നയിച്ചു. ഒരു വലിയവിഭാഗം ജർമ്മൻ ജനത ഇവിടെ വസിക്കുന്നുവെന്നതായിരുന്നു ഹിറ്റ്ലറുടെ ഈ വാദത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. ഹിറ്റ്ലറുടെ ഈ വാദത്തെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനു പകരം ഫ്രാൻസും ബ്രിട്ടണും 1938ൽ ജർമ്മനിയിലെ മ്യൂണിച്ചിൽ വച്ച് ഒപ്പുവച്ച ഉടമ്പടിപ്രകാരം സുഡറ്റൻലാന്റ് ജർമ്മനിക്ക് വിട്ടുനൽകി. ഈ ഉടമ്പടിയാണ് മ്യൂണിച്ച് ഉടമ്പടി. ഈ ഉടമ്പടിക്ക് ചെക്കോസ്ലോവാക്യയുടെ അംഗീകാരമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവരെ പിന്തുണച്ച സോവിയറ്റ് യൂണിയനെ ചർച്ചയിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചിരുന്നുമില്ല.

മ്യൂണിച്ച് ഉടമ്പടി ഒപ്പുവച്ചതിനുശേഷം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയ പ്രധാനമന്ത്രി നെവിൽ ചേംബർലിൻ 'നമ്മുടെ കാലഘട്ടത്തിന്റെ സമാധാനം' എന്ന് ഉടമ്പടിയെ വാഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് ജനങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്ന ചിത്രം

പിന്നീട് സോവിയറ്റ് യൂണിയനും അമേരിക്കയും സഖ്യശക്തികളുടെ ഭാഗമായി മാറി.

പ്രീണന നയം (Policy of Appeasement)

റഷ്യൻ വിപ്ലവാനന്തരം നിലവിൽ വന്ന സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ സോഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയങ്ങൾ ലോകത്ത് വ്യാപിപ്പിച്ചു. ഇത് പാശ്ചാത്യ മുതലാളിത്തരാജ്യങ്ങളെ ഭയപ്പെടുത്തി. തൽഫലമായി അവർ സോവിയറ്റ് യൂണിയനെ ശത്രുവായി കണ്ടു. ഫാഷിസ്റ്റ് ആക്രമണത്തെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയങ്ങളുടെ വ്യാപനത്തെ പ്രതിരോധിക്കാനുള്ള ഉപാധിയായി അവർ കരുതി. മ്യൂണിച്ച് ഉടമ്പടി പാശ്ചാത്യ പ്രീണനത്തിന്റെ സുപ്രധാന ഉദാഹരണമാണ്. ഈ പ്രീണന നയങ്ങൾ ഹിറ്റ്ലർക്ക് ആത്മവിശ്വാസം നൽകുകയും അദ്ദേഹം ആക്രമണപരമ്പരകൾ നിർബാധം തുടരുകയും ചെയ്തു. 1939 സെപ്റ്റംബർ 1ന് ജർമ്മനി പോളണ്ടിനെ ആക്രമിക്കുന്നതോടുകൂടിയാണ് രണ്ടാം ലോകയുദ്ധം ആരംഭിക്കുന്നത്.

യുദ്ധത്തിന്റെ ഫലങ്ങൾ നമുക്ക് പരിശോധിക്കാം.

- ദശലക്ഷക്കണക്കിനുപേർ കൊല്ലപ്പെട്ടു.
- ലോകമാകെ ഭക്ഷ്യക്ഷാമവും പകർച്ചവ്യാധിയും വ്യാപിച്ചു.
- യൂറോപ്യൻ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ തകർന്നു.
- കോളനിവൽക്കരണത്തിനും സാമ്രാജ്യത്വത്തിനും തിരിച്ചടിയേറ്റു.
- യൂറോപ്പിന്റെ ആധിപത്യം അവസാനിച്ചു.
- ഐക്യരാഷ്ട്ര സംഘടന (United Nations Organisation) രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടു.
- ഇറ്റലിയിലും ജർമ്മനിയിലും സമഗ്രാധിപത്യം അവസാനിച്ചു.
- ഏഷ്യയിലെയും ആഫ്രിക്കയിലെയും കോളനികൾ സ്വാതന്ത്ര്യം നേടി.
- ആഗോളശക്തികളായി അമേരിക്കയും സോവിയറ്റ്‌യൂണിയനും ഉയർന്നുവന്നു.

ഐക്യരാഷ്ട്ര സംഘടന (United Nations Organisation)

രണ്ടാം ലോകയുദ്ധത്തിനു ശേഷം, ലോകസമാധാനവും സുരക്ഷയും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി രൂപം കൊണ്ട അന്തർദേശീയ സംഘടനയാണ് ഐക്യരാഷ്ട്രസംഘടന. 1945 ഒക്ടോബർ 24നാണ് ഇത് നിലവിൽ വന്നത്.

രണ്ട് ലോകയുദ്ധങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളും ഫലങ്ങളും താരതമ്യം ചെയ്ത് കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.

യുദ്ധാനന്തരലോകം

സാമ്പത്തികതാൽപര്യങ്ങളായിരുന്നു യൂറോപ്യൻ ശക്തികളുടെ സാമ്രാജ്യത്വ കിടമത്സരത്തിനും രണ്ട് ലോകയുദ്ധങ്ങൾക്കും കാരണമായതെന്ന് നിങ്ങൾ കണ്ടല്ലോ. രണ്ടാം ലോകയുദ്ധത്തിന്റെ അവസാനത്തോടെ പരസ്പരം പോരടിച്ചിരുന്ന യൂറോപ്യൻ ശക്തികൾ അപ്രസക്തരായിത്തീർന്നു. അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളും സോവിയറ്റ്‌യൂണിയനും വിപരീത സാമ്പത്തികനയങ്ങൾ പിൻതുടർന്നു. അമേരിക്ക മുതലാളിത്തനയങ്ങളും സോവിയറ്റ്‌യൂണിയൻ സോഷ്യലിസ്റ്റ്നയങ്ങളുമാണ് സ്വീകരിച്ചത്. ഇരുരാജ്യങ്ങളും പരസ്പരം ഭയക്കുകയും സ്വന്തം ആശയങ്ങൾ ലോകം മുഴുവൻ വ്യാപിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇവർ തമ്മിലുള്ള ഈ ശീതസമരം അരനൂറ്റാണ്ടോളം നീണ്ടുനിന്നു. 1991ൽ സോവിയറ്റ്‌യൂണിയന്റെ തകർച്ചയോടെ ശീതസമരം അവസാനിച്ചു.

ശീതസമരം (Cold War)

രണ്ടാംലോകയുദ്ധാനന്തരം മുതലാളിത്തരാജ്യങ്ങൾ അമേരിക്കയുടെയും സോഷ്യലിസ്റ്റ് രാജ്യങ്ങൾ സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെയും നേതൃത്വത്തിൽ പിൻതുടർന്ന ആശയപരമായ ഏറ്റുമുട്ടലാണ് ശീതസമരം. ഇത് പ്രത്യക്ഷയുദ്ധത്തിന്റെയോ സമാധാനത്തിന്റെയോ കാലമായിരുന്നില്ല. ഈ രണ്ടു ചേരിയിലും പെടാത്ത രാജ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടായ്മയാണ് ചേരിചേരാ പ്രസ്ഥാനം.

രണ്ടാം ലോകയുദ്ധാനന്തരം ഏഷ്യയിലെയും ആഫ്രിക്കയിലെയും കോളനികൾ സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിയത് മുമ്പ് സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. ഇതോടെ മുതലാളിത്ത ആശയങ്ങൾ പിൻതുടർന്ന അമേരിക്ക സമ്പത്ത് ആർജിക്കുന്നതിനായി പുതിയ മാർഗങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു. പുതുതായി സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിയ രാജ്യങ്ങൾക്ക് വായ്പനൽകി അവയെ പരോക്ഷമായി ചൂഷണം ചെയ്തു. ഇത് മറ്റൊരുതരം കോളനിവൽക്കരണമായിരുന്നു. ഈ നയം നിയോകൊളോണിയലിസം (Neocolonialism) എന്നാണ് അറിയപ്പെടുന്നത്. ഈ പുത്തൻ കൊളോണിയൽ നയം ധനമുതലാളിത്ത (Finance Capitalism) ത്തിലൂടെയാണ് നടപ്പിലാക്കിയത്.

ധനമുതലാളിത്തം

ബാങ്കിംഗ്, ഇൻഷ്വറൻസ് പോലുള്ള ധനകാര്യസ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖ്യ പങ്കുവഹിക്കുന്ന സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയാണ് ധനമുതലാളിത്തം. വ്യാവസായിക ഉൽപാദനത്തേക്കാളും ജനക്ഷേമത്തേക്കാളും ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രാധാന്യം സാമ്പത്തിക കൈമാറ്റങ്ങൾക്കാണ്. ബാങ്കുകളും ഓഹരിവിപണിയും നിക്ഷേപസ്ഥാപനങ്ങളും ഈ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയിൽ നിർണ്ണായക പങ്കുവഹിക്കുന്നു. ഉൽപാദനമോ സാങ്കേതികവിദ്യാപരിഷ്കാരമോ ഇല്ലാതെ തന്നെ വളരെയധികം സമ്പത്ത് സ്വരുക്കൂട്ടുന്നതിന് ഈ സംവിധാനത്തിൽ അവസരം ലഭിക്കുന്നു.

സൈന്യവും യുദ്ധവും കൂടാതെ ലോകം മുഴുവനും സ്വാധീനം ചെലുത്താൻ ധനമുതലാളിത്തം വൻകിട സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അവസരമൊരുക്കുന്നു. ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾ വ്യത്യസ്ത രാജ്യങ്ങളിൽ മുതൽമുടക്ക് നടത്തി ലാഭം കൊയ്യുന്നു.

ധനമുതലാളിത്തം വൻലാഭം ലക്ഷ്യമിട്ടാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. സാധാരണക്കാരും പരമ്പരാഗത തൊഴിലുകളിൽ ഏർപ്പെടുന്നവരും അതിന്റെ തിക്തഫലങ്ങൾ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവർക്ക് സ്വതന്ത്രമായി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്ന വിഭവങ്ങൾ നഷ്ടമാവുകയും അവ ഏതാനും ചില മുതലാളിമാരുടെ നിയന്ത്രണത്തിലാവുകയും ചെയ്യുന്നു. അനിയന്ത്രിതമായ വിഭവചൂഷണം പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങളിലേക്കും നയിക്കുന്നുണ്ട്.

പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടുമുതൽ ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടുവരെയുള്ള കാലത്ത് രൂപപ്പെട്ട സാമ്പത്തികക്രമങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ് നമ്മൾ ഇതുവരെ ചർച്ച ചെയ്തത്. പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യകളും അതിനോട് ബന്ധപ്പെട്ട് സമൂഹത്തിലുണ്ടായ മാറ്റങ്ങളുമാണ് ഈ സാമ്പത്തികമാറ്റങ്ങൾക്ക് കാരണമായത്. അഞ്ച് നൂറ്റാണ്ടുകൾ കൊണ്ട് മുതലാളിത്തം പല ഘട്ടങ്ങളിലൂടെ വികസിച്ചു. ഇത് ലോകചരിത്രത്തെ എത്ര ആഴത്തിൽ സ്വാധീനിച്ചു എന്നും കോടാനുകോടി ജനങ്ങളെ ഏതെല്ലാം രീതിയിൽ സ്പർശിച്ചുവെന്നും ഈ അധ്യായത്തിൽ നിന്നും വ്യക്തമാകുന്നു. ചരിത്രഗതിയെ നിർണ്ണയിക്കുന്നതിൽ സാമ്പത്തികഘടകങ്ങൾക്കും സംവിധാനങ്ങൾക്കുമുള്ള പങ്ക് അത് ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. അതോടൊപ്പം മുതലാളിത്ത താൽപര്യങ്ങൾക്കുമുമ്പിൽ മാനവികമൂല്യങ്ങൾക്കുണ്ടായ തകർച്ചയ്ക്ക് ഇക്കാലം സാക്ഷിയാവുകയും ചെയ്തു.

തുടർപ്രവർത്തനം

- പതിനഞ്ചാംനൂറ്റാണ്ട് മുതൽ ഇരുപതാംനൂറ്റാണ്ട് വരെ ലോകചരിത്രത്തെ സ്വാധീനിച്ച സുപ്രധാന സാമ്പത്തികനയങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഡിജിറ്റൽ പ്രദർശനം സംഘടിപ്പിക്കുക.
- വ്യാവസായികവിപ്ലവകാലത്തെ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉപകരണങ്ങളെയും വ്യക്തികളെയും കോർത്തിണക്കി ഐ.സി.ടി.യുടെ സഹായത്തോടെ സാമൂഹ്യശാസ്ത്ര ലാബിൽ ഒരു പ്രദർശനം സംഘടിപ്പിക്കുക.
- പതിനഞ്ചാംനൂറ്റാണ്ട് മുതൽ ഇരുപതാംനൂറ്റാണ്ട് വരെയുള്ള, പാഠഭാഗത്ത് പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള സുപ്രധാന സംഭവങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട രാജ്യങ്ങളെയും പ്രദേശങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തി അറ്റ്ലസ് തയ്യാറാക്കുക.
- അടിമത്തം പ്രധാനവിഷയമായി അവതരിപ്പിച്ച 'അങ്കിൾ ടോംസ് ക്യാബിൻ' എന്ന ചലച്ചിത്രം സാമൂഹ്യശാസ്ത്രലാബിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ആസ്വാദനക്കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്യുക.